

RAPORT
Zespołu Oceniającego Państwowej Komisji Akredytacyjnej
z wizytacji przeprowadzonej w dniach 9 - 10 kwietnia 2010 r.
na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
dotyczący oceny jakości kształcenia na kierunku „zarządzanie”
na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia
oraz jednolitych studiów magisterskich.

Informacje wstępne

1. Skład Zespołu oceniającego

Wizytację na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu przeprowadził Zespół Oceniający Państwowej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

- dr hab. Tadeusz Kufel – Przewodniczący Zespołu, członek PKA
- prof. dr hab. Danuta Strahl – członek PKA,
- prof. dr hab. Jerzy Lewandowski – ekspert PKA,
- mgr Hanna Chrobak-Marszał – ekspert PKA
- Michał Ratajczak - przedstawiciel Parlamentu Studentów Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Krótka informacja o procesie przygotowania do wizytacji i jej przebiegu

Wizytacja w Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu na kierunku „zarządzanie” odbyła się po raz drugi, bowiem kierunek ten został pozytywnie oceniony przez Państwową Komisję Akredytacyjną w roku 2004.

Wizytację członkowie Zespołu poprzedzili zapoznaniem się z Raportem Samooceny przekazanym przez Władze Uczelni, ustaleniem podziału kompetencji w trakcie wizytacji oraz sformułowaniem wstępnie dostrzeżonych problemów. W toku wizytacji Zespół spotkał się z Władzami Uczelni i Wydziału prowadzącego oceniany kierunek, analizował dokumenty zgromadzone wcześniej na potrzeby wizytacji przez Władze Uczelni i Wydziału, a także dodatkowe, o przedstawienie których zwrócono się w trakcie wizytacji, przeprowadził hospitację i spotkania ze studentami oraz spotkanie z pracownikami realizującymi zajęcia na ocenianym kierunku, a także przeanalizował wylosowane prace dyplomowe.

Raport został opracowany na podstawie przedstawionej przez Uczelnię dokumentacji dotyczącej organizacji Uczelni i Wydziału, spraw kadrowych oraz toku studiów, a także rozmów przeprowadzonych z Władzami Wydziału oraz jego pracownikami.

Część I. Uczelnia i jednostka prowadząca oceniany kierunek studiów oraz ich organy.

1. Ocena misji i strategii uczelni, pozycji uczelni w środowisku oraz jej roli i miejsca na rynku edukacyjnym, ze szczególnym uwzględnieniem znaczenia jakości kształcenia i ocenianego kierunku studiów.

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu jest publiczną uczelnią posiadającą osobowość prawną, działającą na podstawie ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164 poz. 1365, z późn. zm.) oraz Statutu uchwalonego Uchwałą Senatu nr 59/2006 z dnia 19 czerwca 2006 r.

Senat Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu uchwałą nr 73/2009 zatwierdził dokument „Strategia Rozwoju Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu na lata 2009-2019”. W dokumencie tym zatwierdzono: misję, wizję, cele strategiczne i operacyjne Uczelni na lata 2009-2019. Jego realizację wyznaczono do 2019 roku, czyli do rocznicy 100-lecia Uniwersytetu. Wskazano cztery cele strategiczne wraz z przydzielonymi im celami operacyjnymi. Opracowany dokument należy uznać za wzorcowy, a dążąc do realizacji wszystkich założonych celów, Uniwersytet będzie rozwijał się w kierunku bardzo silnego ośrodka naukowego i dydaktycznego w Polsce i w Europie.

2. Ocena zgodności kompetencji organów uczelni oraz jednostki prowadzącej oceniany kierunek studiów, zwanej dalej jednostką, określonych przepisami wewnętrznymi uczelni i podejmowanych działań z obowiązującymi powszechnie przepisami prawa.

Zgodnie z postanowieniami Statutu Uczelni (§ 44 ust. 1) Senat jako najwyższy organ uchwałodawczy Uczelni oraz Rektor (§ 58 ust. 1) kierujący działalnością Uniwersytetu, wypełniają swoje obowiązki statutowe.

Skład Senatu (§ 45 ust. 1 i 2) jest zgodny z uregulowaniami zawartymi w Statucie Uczelni.

Senat wypełnił swoje obowiązki wynikające z art. 169 ust. 2 wyżej wymienionej ustawy i podjął w ustawowym terminie, tj. w dniu 28 kwietnia 2008 r. Uchwałą nr 197/2008 w sprawie warunków i trybu rekrutacji na I rok studiów stacjonarnych i niestacjonarnych w roku akademickim 2009/2010. Na rok akademicki 2010/2011 podjęto odpowiednio Uchwałą nr 69/2009 w dniu 25 maja 2009 r. W Uchwale tej określono szczegółowe zasady przyjęć na studia, łącznie z zasadami przyjęć na studia obcokrajowców. Uchwały umieszczane są w informatorze dla kandydatów na studia wyższe oraz na stronach internetowych Uczelni - zgodnie z przepisami ustawy - nie później niż do dnia 31 maja roku poprzedzającego rok akademicki, którego uchwała dotyczy i przekazywane są ministrowi właściwemu do spraw szkolnictwa wyższego.

Senat wypełnił również swoje obowiązki określone w art. 130 ust. 2 wyżej wymienionej ustawy i podjął w dniu 25 maja 2009 r. Uchwałą nr 65/2009 w sprawie pensum dydaktycznego, rodzaju zajęć dydaktycznych oraz liczebności grup studenckich w roku akademickim 2009/2010. Wymiar pensum dydaktycznego został określony w sposób zgodny z zapisami art. 130 ust. 3 ustawy.

Senat wypełnił obowiązki wynikające z art. 62 ust. 1 pkt. 5 ustawy i zatwierdził w dniu 27 kwietnia 2009 r. sprawozdanie roczne Rektora z działalności Uczelni.

Senat wypełnił także obowiązki wynikające z zapisu § 177 ust. 1 i 3 Statutu Uczelni, powołując Komisję Dyscyplinarną do spraw studentów – Uchwałą nr 35 z dnia 17 grudnia 2008r. w sprawie wyboru członków Komisji Dyscyplinarnej dla Studentów I Instancji na kadencję 2008 – 2012 wybraną w dniu 24 listopada 2008 r.

Rada Wydziału Prawa i Administracji wypełniła obowiązki wynikające z art. 68 ust. 2 ustawy oraz § 14 ust. 4 Regulaminu Studiów i zatwierdziła plany studiów i programy nauczania dla prowadzonych na tym Wydziale kierunków studiów (w tym dla ocenianego kierunku „zarządzanie”).

Rektor Uczelni oraz Dziekan zostali powołani do pełnienia swoich funkcji zgodnie z zapisami statutowymi, spełnione zostały również warunki określone w art. 72 ust. 2 oraz 76 ust. 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, zgodnie z którymi organy te zatrudnione są w Uczelni

jako **podstawowym miejscu pracy**. Podczas analizy dokumentacji stwierdzono, iż sprawy, którymi zajmowali się Rektor i Dziekan odpowiadały ich statutowym kompetencjom.

Rektor wypełnił m. in. obowiązek wynikający z przepisów art. 35 ust 1. ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i przekazał w terminie, tj. w dniu 23 września 2009 r. Ministrowi Nauki i Szkolnictwa Wyższego **sprawozdanie roczne z działalności Uczelni** wraz z informacją dotyczącą obsady kadrowej. Rektor powołał również Uczelnianą Komisję Rekrutacyjną ds. studenckich na rok akademicki 2009/2010 – zgodnie z zapisami art. 169 ust. 8 ustawy oraz § 153 ust. 4 Statutu Uczelni.

Analiza dokumentacji wykazała, iż zakres wydawanych przez Rektora zarządzeń jest zgodny z jego ustawowymi oraz statutowymi kompetencjami.

Regulamin studiów został wprowadzony z poszanowaniem zasady zawartej w art. 161 ust. 2 ustawy, co potwierdzone jest odpowiednią uchwałą Zarządu Samorządu Studentów UAM. Zmiana regulaminu studiów, która miała miejsce w 2007 roku, została pozytywnie zaopiniowana przez Zarząd Samorządu Studentów. W tym przypadku Zarząd Samorządu Studentów powinien jednak podjąć stosowną uchwałę. Regulamin studiów nie budzi zastrzeżeń.

Regulamin pomocy materialnej. Generalne postanowienia Regulaminu skonstruowane są w sposób zgodny z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa i zapewniają studentom realny wpływ na podejmowanie decyzji w sprawach związanych z ustalaniem wysokości i przyznawaniem świadczeń pomocy materialnej. Zastrzeżenia budzi jednak § 4 dotyczący powoływania komisji ekonomicznych. Ust. 2a) Regulaminu stwierdza, iż przewodniczącym komisji ekonomicznej jest z góry wyznaczony pełnomocnik dziekana. Rozwiązanie takie jest sprzeczne z ogólnymi założeniami funkcjonowania komisji stypendialnych, które powinny mieć swobodę w zakresie wyboru przewodniczącego. Narzucanie z góry osoby przewodniczącego, który podpisuje wszelkie decyzje i którym jest pracownik Uczelni, niejako marginalizuje rolę studentów, którzy stanowią większość właśnie po to, by decydować o środkach, które ustawa przekazuje do ich dyspozycji. Powyższe uwagi stosuje się odpowiednio do § 5 ust. 2 oraz ust. 3a). Dostosować do przepisów Ustawy należy również § 9 ust. 2, § 13 ust. 7, § 14 ust. 2, § 18 ust. 11 oraz § 24 ust. 3. Ustawa w art. 184 ust. 1 jasno stwierdza, iż świadczenia pomocy materialnej mogą być przyznane do 10 miesięcy, a nie „przez 9 miesięcy” jak jest to zapisane „w Regulaminie. Podczas wizytacji nie przedstawiono uchwał powołujących komisje stypendialne, jak i nie dołączono dokumentu potwierdzającego akceptację Regulaminu przez Samorząd Studentów.

Umowa Uczelnia – student, czesne, inne opłaty. Uczelnia podpisuje z każdym nowo przyjętym studentem umowę o świadczenie usług edukacyjnych, co odpowiada zapisom określonym w art. 160 ust. 3. Umowa określa warunki odpłatności za studia oraz warunki świadczenia usług. Wszystkie dokumenty, do których odwołuje się umowa, stanowią załączniki i są wręczane studentowi przy jej podpisaniu, co student poświadcza podpisem. Umowa zgodnie z ustawą podpisywana jest przez Dziekana właściwego dla danego wydziału, po uprzednim przyjęciu kandydata na studia. W pozostałym zakresie postanowienia umowy nie budzą zastrzeżeń i są korzystne dla obu podpisujących stron.

Regulamin opłat za świadczone usługi edukacyjne w UAM oraz zarządzenie Rektora w sprawie pobierania opłat za dokumenty związane z przebiegiem studiów są zgodne z obowiązującym prawem. Uczelnia prowadzi czytelną i uczciwą politykę naliczania i pobierania opłat za świadczone usługi edukacyjne.

Regulamin Samorządu Studenckiego. Regulamin w sposób jasny określa zasady wyboru, procedowania obowiązków Samorządu oraz w sposób szczegółowy opisuje funkcje poszczególnych jego organów. Przepisy zastosowane w tym regulaminie nie są sprzeczne z Ustawą oraz wewnętrznymi regulaminami uczelni. Powyższy Regulamin był przyjęty przez Senat, co poświadczono właściwą uchwałą.

Wnioski:

Regulaminy dotyczące spraw studenckich są zgodne z przyjętymi przepisami prawa, co należy ocenić pozytywnie. Brakuje jednak wskazanych wyżej uchwał, które należy uzupełnić.

Dokumentacja w Uczelni prowadzona jest prawidłowo.

3. Ocena struktury organizacyjnej jednostki w kontekście realizowanych przez nią zadań naukowych¹ i dydaktycznych.

Wydział Prawa i Administracji posiada w swojej strukturze organizacyjnej 15 katedr oraz 4 zakłady. Kierownikami katedr są pracownicy posiadający stopień naukowy doktora habilitowanego lub tytuł naukowy profesora. Jedyną katedrą wyraźnie związaną z kierunkiem *zarządzanie* jest Katedra Nauk Ekonomicznych, która skupia znaczącą liczbę pracowników prowadzących zajęcia na tym kierunku. Ponadto proces dydaktyczny na tym kierunku wspierają takie katedry i zakłady jak: Katedra Prawa Pracy i Prawa Socjalnego, Zakład Prawa Publicznego i Gospodarczego, Katedra Prawa Europejskiego oraz Katedra Prawa Finansowego. Ponieważ na Wydziale dominujące są kierunki *prawo* i *administracja* struktura organizacyjna podporządkowana jest wyraźnie tym kierunkom.

Zaleceniem Zespołu Oceniającego jest, iż w świetle potrzeb kadrowych, Wydział powinien wzmacniać strukturę organizacyjną, wprowadzając np. kolejny zakład o profilu badawczym związanym z dyscypliną nauk o zarządzaniu.

4. Informacja o liczbie studentów oraz ocena spełnienia wymagań określonych dla uczelni publicznych w art. 163 ust. 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365 z późn. zm.).

Tabela nr 1.

Forma kształcenia	Liczba studentów		Liczba uczestników studiów doktoranckich	
	uczelni	jednostki	uczelni	jednostki
Studia stacjonarne w tym obcokrajowcy	28627 346	2893 4	1034	56
Studia niestacjonarne w tym obcokrajowcy	17085 40	3261	261	80
Razem w tym obcokrajowcy	45712 386	6154 4	1295	136

Uczelnia spełnia wymagania określone dla uczelni publicznych w art. 163 ust. 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, bowiem liczba studentów studiujących na studiach

¹ użyte określenia: zadania naukowe, badania naukowe, dorobek naukowy, stopnie i tytuły naukowe oznaczają odpowiednio zadania artystyczne, twórczość artystyczną, dorobek artystyczny oraz stopnie i tytuły w zakresie sztuki.

stacjonarnych (62,6%) nie jest mniejsza od liczby studentów studiujących na studiach niestacjonarnych. Studenci obcokrajowcy stanowią 0,8% ogółu studentów Uczelni.

Studenci Wydziału Prawa i Administracji stanowią 13,5% ogółu studentów Uczelni. Na studiach stacjonarnych aktualnie studiuje 47,0% ogółu studentów Wydziału. Na studiach doktoranckich na Wydziale Prawa i Administracji naukę podjęło 136 osób, co stanowi 10,5% ogółu wszystkich uczestników tych studiów w Uczelni.

5. Informacje o prowadzonych przez jednostkę kierunkach studiów i dotychczasowych wynikach ocen/akredytacji, a także posiadanych uprawnieniach do nadawania stopni naukowych i prowadzonych studiach doktoranckich.

Obecnie na Wydziale Prawa i Administracji realizowane jest kształcenie na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych na kierunkach „zarządzanie”, „administracja” oraz „prawo”, zaś na studiach stacjonarnych również na kierunku „europeistyka”.

Państwowa Komisja Akredytacyjna **pozytywnie** oceniła jakość kształcenia na kierunku „zarządzanie” w roku 2004, zaś na kierunkach „administracja” i „prawo” w roku 2009.

Wydział Prawa i Administracji posiada uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora oraz doktora habilitowanego nauk prawnych w zakresie prawa i nauk o administracji.

6. Liczba studentów ocenianego kierunku studiów.

Tabela nr 2.

Poziom studiów	Rok Studiów	Liczba studentów studiów		Razem
		stacjonarnych	niestacjonarnych	
I Stopnia	I	87	58	145
	II	63	40	103
	III	49		49
II Stopnia	I		110	110
	II		97	97
jednolite studia magisterskie	I			
	II			
	III			
	IV	61		61
	V	51		51
Razem		311	305	616

Studenci ocenianego kierunku stanowią 10% ogólnej liczby studentów Wydziału Prawa i Administracji, zaś zaledwie 1,3% ogólnej liczby studentów Uczelni.

Organy Uczelni działają zgodnie ze swoimi kompetencjami ustawowymi. Wydział Prawa i Administracji ze względu na liczbę kształconych studentów należy do silnych wydziałów Uczelni, zaś oceniany kierunek nie należy do kierunków wiodących na tym Wydziale.

Część II. Koncepcja kształcenia i jej realizacja.

1. Cele kształcenia i deklarowane kompetencje absolwenta.

- 1.1 Ocena zgodności określonej przez uczelnię sylwetki absolwenta z uregulowaniami zawartymi w standardzie oraz struktury kwalifikacji absolwenta z przyjętymi w ramach Procesu Bolońskiego tzw. deskryptorami efektów kształcenia, tj. czy zakładane cele kształcenia oraz kompetencje ogólne i specyficzne, które uzyskają absolwenci odnoszą się do wiedzy, umiejętności i postaw, w tym umiejętności stosowania w praktyce zdobytej wiedzy, dokonywania ocen i formułowania sądów, komunikowania się z otoczeniem, kontynuacji kształcenia przez całe życie, a także czy przewidziano udział pracodawców w kształtowaniu koncepcji kształcenia oraz uwzględniono potrzebę dostosowania kwalifikacji absolwenta do oczekiwań rynku pracy.

W Raporcie samooceny Władze Wydziału sformułowały sylwetki absolwentów pierwszego i drugiego stopnia. Sylwetki te zawierają kwalifikacje i umiejętności, jakie otrzymuje absolwent na kierunku „zarządzanie”. Kwalifikacje i umiejętności te pokrywają się w większości z wymaganiami zawartymi w standardach. Zespół Oceniający stwierdza, że sylwetki pierwszego i drugiego stopnia powinny być rozszerzone o kwalifikacje i umiejętności, które spowodują konkurencyjność absolwentów oraz zapewnią możliwość szybkiego ich zatrudnienia.

Zespół dokonał także przeglądu treści kształcenia i form zajęć, w których studenci zdobywają deklarowaną wiedzę i umiejętności. W wyniku przeprowadzonej analizy i oceny Zespół stwierdza fakt niepełnej realizacji deklarowanych kwalifikacji i umiejętności zawartych w sylwetkach absolwentów na pierwszym i drugim stopniu. W przypadku pierwszego stopnia trudno jest zgodzić się z deklaracją, że absolwent posiada umiejętności praktyczne z zakresu nauk o zarządzaniu, wykorzystania wiedzy w pracy zawodowej, czy pracy w charakterze specjalisty organizacji i zarządzania. Fakt ten wynika z braku, w większości przypadków zajęć ćwiczeniowych i projektowych, a także specjalności. Natomiast w przypadku studiów drugiego stopnia, jest raczej niemożliwe, aby absolwent posiadał umiejętności podejmowania decyzji zarządczych zwłaszcza strategicznych (24 godziny wykładu), a także organizowania pracy zespołowej i pracy na stanowiskach specjalistycznych. Fakt ten wynika również z braku zajęć ćwiczeniowych i projektowych, a także specjalności.

Zespół stwierdza również ograniczoną współpracę Władz Wydziału z pracodawcami w kształtowaniu programu studiów. Wskazane byłoby utworzenie w ramach działalności Biura Karier - Rady Pracodawców. Wskazana byłaby także formalna współpraca z absolwentami kierunku „zarządzanie” posiadającymi określony staż pracy, którzy mogliby przekazywać swoje uwagi dotyczące kształcenia na ww. kierunku.

Z wypowiedzi Władz Wydziału wynika, że nauczyciele akademicki sporadycznie przekazują uwagi dotyczące programu studiów. Uwag takich dostarczają sporadycznie również absolwenci, którzy stworzyli Stowarzyszenie Absolwentów kierunku *Zarządzanie i Marketing* (zwraca uwagę jego niewłaściwa nazwa). Stowarzyszenie to w sposób niecykliczny dokonuje spotkań na terenie Uczelni.

Z wypowiedzi Władz Wydziału wynikało, że weryfikację programu przeprowadza także Komisja Wydziałowa ds. kierunku *zarządzanie*. Weryfikacja ta dotyczy jedynie warunków spełnienia standardów oraz uwag, głównie organizacyjnych, zgłaszanych przez prowadzących zajęcia nauczycieli akademickich. Brak jest udziału pracodawców w weryfikacji i rekonstrukcji programów studiów.

1.2 Ocena zasad rekrutacji i sposobu selekcji kandydatów, ze szczególnym uwzględnieniem zasad rekrutacji na studia II stopnia.

Warunki i tryb oraz limity przyjęć na studia pierwszego i drugiego stopnia na kierunku „zarządzanie” na studia stacjonarne i niestacjonarne zawarte są w stosownych Uchwałach Senatu Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza „Warunki i tryb rekrutacji na I rok studiów stacjonarnych oraz niestacjonarnych w roku akademickim 2009/2010”, stanowiące załącznik nr 1 do uchwały nr 197/2008 Senatu UAM z dnia 28 kwietnia 2008 r., zmienionej uchwałami Senatu UAM: nr 207/2008 z dnia 26 maja 2008 r., nr 3/2008/2009 z dnia 29 września 2008 r. oraz nr 15/2008 z dnia 22 grudnia 2008 r.

Zespół Oceniający nie wnosi uwag do zasad rekrutacji na kierunku „zarządzanie” w Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

1.3 Ocena realizacji programu studiów, z punktu widzenia zgodności realizowanego programu studiów z deklarowanymi celami kształcenia, tj. czy przyjęte rozwiązania programowe umożliwiają osiągnięcie każdego z deklarowanych celów kształcenia sformułowanych w sylwetce absolwenta oraz uzyskanie zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta, a także ocena spełnienia wymagań określonych w standardach, w tym analiza porównawcza planów studiów i programów kształcenia z obowiązującymi w czasie ich realizacji standardami.

Kształcenie na kierunku „zarządzanie” odbywa się obecnie w ramach trzech programów studiów:

- ☐ plan studiów i program nauczania dla stacjonarnych i niestacjonarnych studiów pierwszego stopnia,
- ☐ plan studiów i program nauczania dla niestacjonarnych drugiego stopnia,
- ☐ plan studiów i program nauczania dla jednolitych studiów magisterskich stacjonarnych (studia na etapie wygaszania).

Na studiach pierwszego stopnia realizowany jest kierunek *zarządzanie* w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym. Studia trwają 3 lata (6 semestrów). Liczba godzin dydaktycznych na studiach stacjonarnych wynosi 1998 godzin, a na niestacjonarnych - 1226. Liczba punktów ECTS wynosi 180 dla studiów stacjonarnych i niestacjonarnych.

Studia drugiego stopnia trwają 2 lata (4 semestry) w trybie stacjonarnym (obecnie jeszcze nie uruchomione) i niestacjonarnym. Liczba godzin zajęć dydaktycznych wynosi odpowiednio 915 godzin (studia stacjonarne) i 550 godzin (studia niestacjonarne). Suma punktów ECTS dla obu trybów studiów wynosi 120.

Treści kształcenia na kierunku *zarządzanie* na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych pierwszego stopnia przedstawiono w tabeli 1 i 2 (załącznik). Natomiast treści kształcenia na studiach niestacjonarnych drugiego stopnia przedstawiono w tabeli 3 (załącznik).

Ocena programów studiów stacjonarnych pierwszego stopnia i niestacjonarnych drugiego stopnia wykazała fakt zgodności realizowanych godzin i treści kształcenia ze standardami kierunku

zarządzanie. Natomiast brak zgodności ze standardami kształcenia występuje w grupie treści podstawowych (56 godzin - w przypadku studiów niestacjonarnych pierwszego stopnia).

W ofercie dydaktycznej zadbano o szerokie spektrum przedmiotów do wyboru. Zespół pozytywnie ocenia ofertę dydaktyczną określoną przez Władze Wydziału uzupełniającą standardy kształcenia na pierwszym i drugim stopniu kształcenia. Spełniony jest wymóg 30% liczby godzin zajęć do wyboru stanowiących ofertę dydaktyczną. Sekwencję przedmiotów ujętych w planie studiów pierwszego i drugiego stopnia Zespół ocenia pozytywnie.

Zespół wnosi zastrzeżenie dotyczące spełnienia warunku 40% zajęć aktywizujących studentów w formie ćwiczeń, laboratoriów, projektów lub seminariów. Zastrzeżenie to dotyczy studiów stacjonarnych i niestacjonarnych pierwszego stopnia i drugiego stopnia. Wartości te dla studiów stacjonarnych pierwszego stopnia wynoszą 22,8%, a dla niestacjonarnych 16,8%. Dla studiów stacjonarnych drugiego stopnia 11,5% (przy czym 8,2% stanowią seminaria). Natomiast dla studiów niestacjonarnych 13,6%, które stanowią jedynie seminaria (75 godzin). Zajęcia z pozostałych przedmiotów odbywają się tylko w postaci wykładów.

1.4 Ocena systemu ECTS

Uczelnia, jak również Wydział Prawa i Administracji nie posiada sformalizowanego systemu ECTS. Punkty ECTS określane są przez Radę Wydziału. Z wypowiedzi Władz Wydziału wynikało, że najczęściej o przypisaniu określonej liczby punktów decyduje liczba godzin przedmiotu. Brana jest również pod uwagę skala trudności przedmiotu i analiza porównawcza punktów ECTS w innych uczelniach. W skali roku akademickiego przydziela się 60 punktów ECTS z podziałem na semestry średnio po 30 punktów (np. I semestr - 28 punktów, II semestr - 32 punkty). Kolejne semestry zalicza się według zasady akumulacji punktów ECTS. Punkty ECTS zalicza Dziekan, jeśli student uzyskał z przedmiotu ocenę końcową co najmniej dostateczną.

Zespół wnosi pewne uwagi do analizy obciążeń studentów oraz systemu ECTS. Pierwsza z nich dotyczy ustalania punktów przez Radę Wydziału. Zespół proponuje utworzenie Komisji ds. Systemu ECTS, która mogłaby być włączona do wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia przy Radzie Wydziału. Zespół proponuje również skorzystanie z doświadczeń innych uczelni, które taki system opracowały i wdrożyły (jedna z uczelni polskich posiada nawet certyfikat Unii Europejskiej).

1.5 Ocena systemu opieki naukowej i dydaktycznej

Funkcjonujący w Uczelni system USOSweb pozwala na łatwe i szybkie udostępnianie studentom informacji związanych z przebiegiem studiów. Bieżące informacje znaleźć można również w Internecie oraz w gablotach i na tablicach znajdujących się przy dziekanacie. Studenci mają zapewniony łatwy dostęp do wewnętrznych aktów prawnych obowiązujących w Uczelni, bowiem są one zamieszczane na odpowiednich stronach internetowych. Poprzez system USOS studenci m.in. dokonują również wyboru przedmiotów. Materiały dydaktyczne udostępniane są studentom elektronicznie, a także w czasie zajęć.

Studenci kierunku mają możliwość korzystania z konsultacji z pracownikami naukowo-dydaktycznymi, jednak dyżury te nie zawsze odbywają się w korzystnych dla studentów godzinach. Terminy dyżurów są podane do wiadomości na stronie internetowej Wydziału. Studenci kontaktują się z nauczycielami również drogą elektroniczną, komunikacja ta przebiega sprawnie. Możliwość kontaktu studentów z Władzami Uczelni, Wydziału oraz innymi pracownikami odpowiedzialnymi za wizytowany kierunek studiów należy ocenić pozytywnie. Utrudnienia występują tylko wtedy, gdy zajęcia odbywają się w budynkach poza Wydziałem, np. HCP.

Wydział zapewnia studentom możliwość korzystania z pracowni komputerowej w celach naukowych i dydaktycznych poza czasem przeznaczonym dla zajęć dydaktycznych.

Ustalenia dotyczące oceny osiągnięć dydaktycznych studentów są jasne i znane od początku trwania zajęć dydaktycznych oraz co do zasady w sposób konsekwentny egzekwowane. Pojedyncze wyjątki opisano w relacji ze spotkania ze studentami.

Wnioski: Podejście do studenta jakie stosowane jest na wizytowanym kierunku, a także system opieki naukowej i dydaktycznej należy ocenić bardzo pozytywnie.

2. Analiza i ocena efektów kształcenia.

Ogólne wytyczne organizacji i realizacji procesu dydaktycznego zawiera Regulamin Studiów Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

Zajęcia dydaktyczne na kierunku *zarządzanie* realizowane są głównie w postaci wykładów, a w przypadku semestrów dyplomowych w postaci seminariów magisterskich.

Zajęcia prowadzone są głównie w formie tradycyjnego wykładu z wykorzystaniem technik multimedialnych. Hospitacja zajęć pozwoliła na stwierdzenie, że niektóre zajęcia wykładowe były prowadzone w sposób aktywizujący studentów do wypowiedzi lub przedstawiane były przez nauczycieli akademickich przykłady praktyczne i studia przypadków.

Seminaria magisterskie, ze względu na swoją specyfikę – brak specjalności na studiach drugiego stopnia – realizowane były pod kątem siedmiu przedmiotów, które specjalizują studentów w zakresie pisania pracy dyplomowej.

Zespół zwraca uwagę na bardzo niski stopień aktywizacji studentów na studiach stacjonarnych, a prawie zupełnie brak zajęć ćwiczeniowych na studiach niestacjonarnych (poza zajęciami z języka obcego i laboratorium komputerowego).

Zespół poddał ocenie prace egzaminacyjne z następujących przedmiotów:

- 1) Finanse przedsiębiorstw,
- 2) Matematyka,
- 3) Prawo handlowe,
- 4) Podstawy marketingu,
- 5) Podstawy zarządzania.

Egzamin z przedmiotu **Finanse przedsiębiorstw** na studiach stacjonarnych pierwszego stopnia na piątym semestrze przeprowadzony był w postaci testu jednokrotnego wyboru. Test składał się z 16 zagadnień, 3 pytań otwartych i 4 zadań do rozwiązania. Skala ocen zawierała się od 2 do 5.

Zespół pozytywnie ocenia wartość merytoryczną testu, pytań otwartych i zadań oraz sposób przeprowadzenia egzaminu.

Egzamin z przedmiotu **Matematyka** na studiach stacjonarnych pierwszego stopnia na pierwszym semestrze przeprowadzony był w postaci 6 zadań do rozwiązania.

Zespół pozytywnie ocenia wartość merytoryczną zadań i sposób przeprowadzenia egzaminu.

Egzamin z przedmiotu **Prawo handlowe** na studiach niestacjonarnych drugiego stopnia na drugim semestrze przeprowadzony był w formie opisowej w postaci 5 zagadnień. Wcześniej studenci od prowadzącego otrzymali zestaw 79 zagadnień egzaminacyjnych.

Zespół pozytywnie ocenia wartość merytoryczną zagadnień i sposób przeprowadzenia egzaminu.

Egzamin z przedmiotu **Podstawy marketingu** na studiach stacjonarnych pierwszego stopnia na piątym semestrze przeprowadzony był w postaci testu otwartego. Test ten zawierał 15 zagadnień.

Zespół pozytywnie ocenia wartość merytoryczną zagadnień egzaminacyjnych. Zespół wnosi jedną uwagę, która dotyczy zbyt małej, jak na egzamin, liczby zagadnień.

Egzamin z przedmiotu **Podstawy zarządzania** na studiach stacjonarnych pierwszego stopnia na trzecim semestrze przeprowadzony był w postaci opisowej 5 zagadnień. Ostateczna ocena uwzględnia sumę dwóch składników: 60% ocena z egzaminu pisemnego oraz 40% aktywności na zajęciach.

Zespół pozytywnie ocenia wartość merytoryczną zagadnień i sposób przeprowadzenia egzaminu.

Okresowo Władze Wydziału dokonują analizy i oceny odsiewu studentów na poszczególnych latach i poziomach nauczania (pierwszym i drugim). Ponadto ocenie podlegają przyczyny odsiewu. Z oceny odsiewu wynika, że na studiach stacjonarnych pierwszego stopnia - odsiew ten wynosi średnio ok. 22%. Natomiast na studiach niestacjonarnych pierwszego i drugiego stopnia odsiew ten odpowiednio wynosi 41% i 22%. Jest to znaczący procent odsiewu.

W przypadku przyczyny odsiewu największą liczbę przypadków na studiach stacjonarnych stanowi brak postępu w nauce i rezygnacja. Natomiast dla studiów niestacjonarnych rezygnacja, niepodjęcie studiów i nie złożenie pracy magisterskiej lub egzaminu dyplomowego.

Zespół stwierdza, iż należałoby dokonywać szczegółowej oceny odsiewu, którą Władze Wydziału powinny uzyskać w bezpośredniej rozmowie z odchodzącymi lub skreślonymi z listy studentami lub na podstawie wypełnianych kwestionariuszy odpowiednio do tego celu opracowanych. Na podstawie tak otrzymanych informacji Władze Wydziału mogłyby podejmować odpowiednie decyzje.

Zasady dyplomowania zostały uregulowane prawnie w Regulaminie Studiów (Uchwała Senatu UAM nr 112/2007 z dnia 30.04.2007 r.) w części VII. Zakładają one, że promotorem prac magisterskich jest profesor lub doktor habilitowany, a wyjątkowo Rada Wydziału może upoważnić osobę ze stopniem naukowym doktora, co w przypadku kierunku „zarządzanie” w ostatnim roku akademickim miało miejsce tylko w 3 przypadkach na 91 prac. Świadczy to o właściwym kierunku zapewnienia wysokiej jakości procesu dyplomowania.

Załącznik Nr 3 – Ocena poszczególnych losowo wybranych prac dyplomowych.

Zespół Oceniający stwierdził duży udział tematów prac magisterskich nie mieszczący się w kanonie tematów z kierunku „zarządzanie” wynoszą one około 20%. Najczęściej dotyczy to tematów typowych dla kierunku finanse i rachunkowość, np. Międzybankowe systemy rozliczeń, Integracja rynków instrumentów finansowych Unii Europejskiej, Private banking – bankowość dla zamożnych klientów. Pozytywnym elementem dyplomowania jest wysoki udział kadry samodzielnej sprawującej opiekę promotorską powstających prac dyplomowych.

WNIOSKI

1. Program studiów niestacjonarnych pierwszego stopnia nie spełnia standardu liczby godzin w grupie treści podstawowych. Brakująca liczba wynosi 56 godzin.
2. Zespół zaleca zwiększenie w programie studiów zajęć aktywizujących w celu spełnienia warunku zawartego w standardach (40% zajęć w formie ćwiczeń, seminariów, laboratoriów i inne). Występują przypadki, w których wartość ta jest w granicach 22,8% i 16,8% na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych pierwszego stopnia i 13,6% w przypadku studiów niestacjonarnych drugiego stopnia.
3. Zespół zaleca wprowadzenie szczegółowych zasad przydzielania punktów ECTS. Zaleca także powołanie Komisji ds. Systemu ECTS, aby odciążyć Radę Wydziału, która obecnie pracuje nad przydzielaniem ww. punktów. Komisja ta mogłaby być włączona do działalności Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia.
4. Zespół zaleca, aby treści przedmiotów rozpiąć na wykłady a także, jeżeli występują w przedmiocie zajęcia aktywizujące studentów, na ćwiczenia, laboratoria, projekty i inne formy zajęć praktycznych. Zaleca się także ograniczenie liczby pozycji literaturowych do dwóch – trzech w literaturze podstawowej, a pozostałe w uzupełniającej. Zaleca się również po określonym czasie aktualizować w/w pozycje literaturowe. Wskazane byłoby, aby sylabusy opublikować również w języku angielskim.
5. Zespół zaleca, aby studenci pisali raporty z odbytej praktyki, w których zawarliby aspekty praktyczne, które realizowali lub obserwowali, a także własne spostrzeżenia z odbytej praktyki oraz propozycje usprawnień.
6. Zespół zwraca uwagę na podniesienie jakości prac magisterskich a w szczególności wartości merytorycznych i zapewnienia ich zgodności z kierunkiem. Brak jest np. w pracach magisterskich metody badań, wnioskowania wyników badań, a także narzędzi użytych do opracowania wyników badań.

3. Ocena organizacji i realizacji procesu dydaktycznego

Organizację roku akademickiego określa Rektor. W wyjątkowych przypadkach Rada Wydziału może zmienić terminy rozpoczęcia i zakończenia sesji egzaminacyjnej z zachowaniem okresu trwania sesji.

Organizacja studiów niestacjonarnych wyznacza zajęcia dydaktyczne, które odbywają się w sobotę i niedzielę w każdym tygodniu danego semestru.

Rozkład zajęć w ciągu dnia zakłada na studiach niestacjonarnych 3 godziny lekcyjne tego samego wykładu z półgodzinną przerwą na posiłek.

Organizacja studiów zapewnia także indywidualizację procesu kształcenia na kierunku *zarządzanie* na podstawie § 18 i § 19 i § 20 regulaminu studiów, w których wyróżniono trzy drogi procesu kształcenia.

Zespół oceniający nie wnosi uwag do organizacji studiów.

3.1 Ocena stosowanych metod dydaktycznych i trafności ich doboru ze zwróceniem szczególnej uwagi na metody i techniki kształcenia na odległość oraz technologie informatyczne, zakres i treść pracy własnej studenta, innowacyjność prowadzonych zajęć dydaktycznych, a także potrzeby osób niepełnosprawnych.

Zajęcia dydaktyczne na kierunku realizowane są w zdecydowanej liczbie w postaci wykładów, a w przypadku semestrów dyplomowych w postaci seminariów magisterskich.

Zajęcia prowadzone są głównie w formie tradycyjnego wykładu z wykorzystaniem technik multimedialnych. Hospitacja zajęć pozwoliła na stwierdzenie, że niektóre zajęcia wykładowe były prowadzone w sposób aktywizujący studentów do wypowiedzi lub przedstawiane były przez nauczycieli akademickich przykłady praktyczne i studia przypadków.

Seminaria magisterskie, ze względu na swoją specyfikę – brak specjalności na studiach drugiego stopnia – realizowane są pod kątem siedmiu przedmiotów, które specjalizują studentów w zakresie pisania pracy dyplomowej.

Zespół zwraca uwagę na bardzo niski stopień aktywizacji studentów na studiach stacjonarnych, a prawie zupełnie brak zajęć ćwiczeniowych na studiach niestacjonarnych (poza zajęciami z języka obcego i laboratorium komputerowego).

3.2 Ocena dostępności i jakości sylabusów.

Sylabusy przedmiotów realizowanych na studiach pierwszego i drugiego stopnia dostępne są na stronie internetowej Wydziału Prawa i Administracji UAM w Poznaniu. Dostępne są również sylabusy w formie papierowej w dziekanacie Wydziału. Fakt ten potwierdzili studenci kierunku Zarządzanie podczas hospitowanych zajęć. Informację o dostępności sylabusów przekazały również Władze Wydziału.

Zespół dokonał analizy i oceny jakości sylabusów, wnosząc kilka uwag do obecnych sylabusów. Pierwsza dotyczy ujednolicenia struktury graficznej oraz poprawy jej czytelności. Zespół zaleca wykorzystanie wzorów z uczelni, która posiada certyfikat Unii Europejskiej z zakresu systemu ECTS. Druga dotyczy zapisu treści nie tylko dla wykładów ale również ćwiczeń, projektowania czy laboratorium jeżeli przedmiot takie zawiera. Trzecia uwaga dotyczy ujednolicenia zapisu treści kształcenia, które powinny zawierać treści ze standardu a także nowe zagadnienia z zakresu kształcenia. Są przypadki bardzo syntetycznego przedstawienia treści kształcenia i przypadki ich znaczącego rozpisania. Kolejna uwaga dotyczy raczej zalecenia aby sylabusy opracować również w wersji angielskiej.

3.3 Ocena sposobu realizacji i systemu kontroli praktyk.

Organizację zasady realizacji, system kontroli i zaliczenie praktyk studenckich określa Uchwała nr 309/2008-2009 Rady Wydziału Prawa i Administracji UAM w Poznaniu z dnia 22 września 2009r. w sprawie praktyk zawodowych oraz regulamin studenckich praktyk zawodowych zawarty w ww. Uchwale, a także w Statucie UAM z dnia 22 września 2009r. w

sprawie praktyk zawodowych na kierunku *zarządzanie*. Określone zostały także obszary, z którymi ma się zapoznać student w trakcie praktyk.

Nadzór organizacyjno-dydaktyczno-merytoryczny nad praktykami sprawuje pełnomocnik powołany przez Dziekana Wydziału. Zespół wysoko ocenia zaangażowanie opiekuna praktyk (pełnomocnika praktyk). Z wypowiedzi opiekuna wynikało, że jest duża współpraca Wydziału z firmami, które przyjmują studentów na praktyki. Zdarza się, że później po skończeniu studiów stają się pracownikami w firmach, w których odbywali praktyki. Wydział może też kierować studentów na praktyki dyplomowe (w przypadku studiów drugiego stopnia), jeżeli będzie taka potrzeba ze strony studenta.

Zaliczenie praktyki odbywa się na podstawie zaświadczenia potwierdzającego odbycie praktyki.

Zespół wnosi uwagę dotyczącą zaliczenia praktyk. Zespół uważa, że efekt odbytych praktyk powinien być zobrazowany w postaci raportu, w którym powinny być opisane czynności, procedury, struktura organizacyjna itp. Raport ten powinien także zawierać krytyczne spojrzenie na aktualny stan, a także odpowiednie wnioskowanie i ewentualne propozycje usprawnień, w zakończeniu powinny być zaprezentowane osobiste odczucia studenta z odbytej praktyki.

3.4 Ocena organizacji studiów (rozkład czasowy oraz obsada i koncentracja zajęć, sesje egzaminacyjne, analiza obciążeń studentów).

Organizację roku akademickiego określa Rektor. W wyjątkowych przypadkach Rada Wydziału może zmienić terminy rozpoczęcia i zakończenia sesji egzaminacyjnej z zachowaniem okresu trwania sesji.

Organizacja studiów niestacjonarnych wyznacza zajęcia dydaktyczne, które odbywają się w sobotę i niedzielę w każdym tygodniu semestru.

Rozkład zajęć w ciągu dnia zakłada na studiach niestacjonarnych 3 godziny lekcyjne tego samego wykładu z półgodzinną przerwą na posiłek.

Organizacja studiów zapewnia także indywidualizację procesu kształcenia na kierunku *zarządzanie* na podstawie § 18 i § 19 i § 20 Regulaminu studiów, w których wyróżniono trzy drogi procesu kształcenia.

Zespół oceniający nie wnosi uwag do organizacji studiów.

Podczas wizytacji Zespół oceniający hospitował wybrane zajęcia. Ogólna ocena hospitowanych zajęć jest pozytywna. Ich wykaz wraz z oceną przedstawiony jest w:

Załączniku Nr 4 - Informacje dotyczące hospitowanych zajęć dydaktycznych.

WNIOSKI

1. Struktura kwalifikacji absolwenta ocenianego kierunku jest opisana w sposób zbyt pobieżny. Opisy wiedzy i umiejętności są bardzo syntetyczne.
2. Warunki i tryb rekrutacji na ocenianym kierunku są zgodne z obowiązującymi przepisami.
3. Proces dydaktyczny realizowany jest w dużym stopniu w oparciu o tradycyjne metody kształcenia - stosunkowo niewielki jest zakres stosowania aktywnych metod nauczania, co utrudnia kształtowanie umiejętności studentów (bardzo mało zajęć z wykorzystaniem laboratorium komputerowego).
4. System ECTS jest zgodny z obowiązującymi przepisami i funkcjonuje prawidłowo.
5. Dla wszystkich przedmiotów realizowanych na ocenianym kierunku zostały opracowane programy nauczania. Są one opublikowane na stronie internetowej Wydziału.
6. Praktyki realizowane są w określonym w standardach kształcenia wymiarze.

7. Opracowane szczegółowe zasady dyplomowania spełniają standardy dotyczące prac dyplomowych. Ogólnie prace reprezentują zróżnicowany poziom.
8. Analiza ocen wystawianych przez promotora i recenzenta oraz ocen na egzaminie dyplomowym wskazuje na występowanie zjawiska ich zawyżania.
9. Ocena hospitowanych zajęć jest pozytywna.

Część III. Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia.

W oparciu o dokonaną analizę dostarczonej przez Uczelnię dokumentacji oraz wypowiedzi Władz Wydziału Zespół stwierdza brak formalnego systemu zapewnienia jakości kształcenia. Możliwość utworzenia takiego systemu można znaleźć w Strategii Rozwoju Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu na lata 2009-2019, przyjęta Uchwałą nr 73/2009 Senatu Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu z dnia 29 czerwca 2009r., w której zapisano, że celem strategicznym nr 2 jest najwyższa jakość kształcenia. W ramach tego celu przewidziano podjęcie następujących działań:

- ☐ wprowadzenie wewnętrznego systemu oceny i zapewnienia jakości kształcenia (i tak do końca 2010 r. Dziekan powołać musi wydziałowy Zespół ds. Oceny Jakości Kształcenia; Rektor UAM Zarządzeniem nr 130/2009/2010 z dnia 11 lutego 2010 r. określił szczegółowe zadania m.in. wydziałowych komisji ds. jakości kształcenia. Na Wydziale Prawa i Administracji trwają aktualnie przygotowania do powołania niniejszego zespołu);
- ☐ uporządkowanie zasad organizacyjnych i programowych na trzech poziomach studiów;
- ☐ podnoszenie kompetencji dydaktycznych nauczycieli akademickich (Dziekan, do końca 2010 r. zobowiązany jest ogłosić na Wydziale konkurs na najlepszego dydaktyka);
- ☐ zróżnicowanie i zwiększenie oferty i trybów studiów; od 2009 roku trwają prace wraz z Uniwersytetem Ekonomicznym w Poznaniu w celu utworzenia makrokierunku studiów „prawno-ekonomicznych”, który miałby być realizowany wspólnie przez Wydział Prawa i Administracji UAM oraz Wydział Ekonomii Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu.
- ☐ kształtowanie sylwetki absolwenta,
- ☐ wspieranie samodzielności studentów pierwszego i drugiego stopnia,
- ☐ internacjonalizacja kształcenia,
- ☐ oraz rozbudowa nowoczesnej infrastruktury kształcenia.

Z wypowiedzi Władz Wydziału wynika, że realizowane są niektóre elementy oceny jakości kształcenia. Dotyczą one:

- ☐ okresowych przeglądów planów i programów nauczania oraz ich efektów,
- ☐ ocenianie studentów,
- ☐ zapewnienia jakości kadry dydaktycznej poprzez okresową ocenę pracowników, ocenę zajęć dydaktycznych dokonywaną w formie ankiet przez studenta oraz wizytacji zajęć,
- ☐ formy wsparcia studentów,
- ☐ stosowany system informacyjny i publikowanie informacji.

Zespół wnosi uwagi do tak opracowanego Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia.

1. Brakuje opracowania dotyczącego polityki jakości kształcenia.

2. W opracowaniu zabrakło systemowego ujęcia zapewnienia jakości kształcenia.
3. Brakuje także ujęcia procesowego systemu zapewnienia jakości kształcenia.
4. Brakuje takich obszarów jak: obsługa studentów na poziomie rektoratu, dziekanatów, warunków studiowania, a w nich min. ergonomii wyposażenia, audytoriów, środowiska itp., bezpieczeństwa studiowania, ochrony środowiska, a także uwzględnienia studiowania osób niepełnosprawnych i inne.

Powyższe uwagi nie są uwagami krytycznymi, ale wskazówką w tworzeniu kompleksowego systemu zapewnienia jakości kształcenia.

1. Opinie prezentowane na spotkaniach

2.1. Opinie studentów na temat wewnętrznego systemu zapewnienia jakości oraz efektywności działań podejmowanych w tym zakresie w uczelni (z części studenckiej).

W opinii studentów Uczelnia i Wydział w zadowalającym stopniu prowadzą działania w zakresie zapewniania jakości kształcenia. Taka opinia wynika głównie z obserwacji przez studentów efektów tych działań w postaci wysokiego poziomu zajęć dydaktycznych, bardzo dobrej kadry. Ponadto plany i programy kształcenia są opiniowane przez wydziałowy samorząd studencki.

11 lutego 2010 r. Zarządzeniem Rektora powołana została Rada ds. Jakości Kształcenia, jednak należy zauważyć, iż z treści zarządzenia wynika, że w skład tej rady nie wchodzi studenci.

W ramach kompleksowej oceny pracy dydaktycznej nauczyciela akademickiego wśród studentów przeprowadzana jest cyklicznie ankieta ewaluacyjna, służąca ocenie zajęć. Z wewnętrznych aktów prawnych Uczelni wynika, że opinia studentów wyrażona w ankietach brana jest pod uwagę przy okresowej ocenie nauczycieli akademickich. Studenci prezentują różne stanowiska w kwestii oceny ankietyzacji. Zdaniem większości studentów obecnych na spotkaniu ankieta jest skonstruowana w sposób prawidłowy. Można jednak zauważyć zastrzeżenia do sposobu postępowania z wynikami ankiet, bowiem studenci kierunku twierdzą, że nie widzą efektów ankietyzacji, nie wierzą, że dokonana przez nich ocena może mieć wpływ na całościową ocenę pracownika. Studenci mają również mieszane uczucia co do anonimowości ankiet wypełnianych drogą elektroniczną, co ich zdaniem może wpływać na uzyskiwane wyniki, a czasem powoduje nawet odstąpienie od wypełniania ankiety.

2.2. Opinie prezentowane przez nauczycieli akademickich w czasie spotkania z zespołem oceniającym na temat wewnętrznego systemu zapewnienia jakości oraz efektywności działań podejmowanych w tym zakresie w uczelni.

W czasie wizytacji nie odbyło się spotkanie Zespołu Oceniającego z nauczycielami akademickimi (10-11.04.2010 r.) tylko w ramach rozmów z Władzami Wydziału, a także z nauczycielami, których zajęcia były hospitowane. Uzyskano dodatkowe opinie o funkcjonowaniu wewnętrznego systemu zapewnienia jakości. Największy nacisk Władze przykładają do procesu dyplomowania. Oceny pracowników przez studentów są wykonywane regularnie, ale ilość zwrotnych ankiet nie jest zbyt duża.

2. Informacja na temat działalności Biura Karier, monitorowania losów absolwentów i ocena podejmowanych w uczelni działań w tym zakresie.

Biuro Karier UAM (Biuro Promocji Zawodowej Studentów i Absolwentów UAM) podejmuje działania mające na celu promocję zawodową studentów i absolwentów oraz ich przygotowanie do wejścia na rynek pracy. Profesjonalne rozmowy doradcze prowadzone przez uniwersyteckich specjalistów, organizowane szkolenia, warsztaty, spotkania, targi pracy to jedne z działań jakie podejmuje Biuro. Na stronie internetowej Biura znaleźć można liczne oferty pracy i praktyk.

Działalność UAM na rzecz studentów i absolwentów realizowana jest m.in. przez: Stowarzyszenie Absolwentów Uniwersytetu w Poznaniu oraz Fundację Universitatis Posnaniensis. W Uczelni działają również stowarzyszenia skupiające absolwentów poszczególnych wydziałów lub kierunków. Wszelkie informacje dla absolwentów znajdują się w zakładce „Dla Absolwenta” na stronie internetowej Uczelni.

WNIOSKI

1. Uczelnia podejmuje aktywne działania mające na celu zapewnienie jakości kształcenia, częściowo spełnia wymagania w zakresie włączania studentów w system zapewniania jakości kształcenia. Ankietyzacja na wizytowanym kierunku przebiega sprawnie, wskazane jest jednak stosowanie lepszej polityki informacyjnej, skierowanej do studentów, na temat działań związanych z przeprowadzaniem ankietyzacji.
2. Funkcjonowanie Biura Karier w kontekście wizytowanego kierunku należy ocenić dobrze, natomiast inne jednostki działające na rzecz studentów i absolwentów bardzo dobrze wypełniają swoje zadania.

Część IV. Nauczyciele akademicki

1. Ocena rozwoju kadry i prowadzonej w jednostce polityki kadrowej.

Liczba nauczycieli akademickich jednostki:

Tabela nr 3.

Tytuł lub stopień naukowy albo tytuł zawodowy	Razem	Liczba nauczycieli akademickich, dla których uczelnia stanowi			
		Podstawowe miejsce pracy*		Dodatkowe miejsce pracy*	
		Mianowanie	Umowa o pracę	Umowa o pracę	
				W pełnym wymiarze czasu pracy	W niepełnym wymiarze czasu pracy
Profesor	26	14 (3)	4		8
Doktor habilitowany	34	32 (5)			2
Doktor	73	46 (4)	27 (2)		
Pozostali	8	7			1
Razem	141	99 (12)	31 (2)		11

* w nawiasie należy podać dane dotyczące nauczycieli akademickich zaliczonych przez Zespół do minimum kadrowego.

Nauczyciele akademicki są zatrudnieni na Wydziale Prawa i Administracji na podstawie mianowania (70,2%) i umowy o pracę (22%) w UAM jako podstawowym miejscu pracy. W niepełnym wymiarze czasu pracy zatrudnionych jest 7,8% ogółu pracowników tego Wydziału. Udział nauczycieli akademickich z tytułem naukowym profesora i stopniem naukowym doktora habilitowanego do ogólnej liczby nauczycieli zatrudnionych na Wydziale wynosi 42,6%. Udział zatrudnionych doktorów stanowi 51,8% ogółu pracujących nauczycieli akademickich na Wydziale.

Pracownicy naukowcy stanowiący minimum kadrowe kierunku *zarządzanie* zatrudnieni są na podstawie mianowania a jedynie dwie osoby ze stopniem naukowym doktora w formie umowy o pracę.

Liczba stopni i tytułów naukowych uzyskanych przez pracowników jednostki w ostatnich pięciu latach, z wyodrębnieniem stopni i tytułów naukowych uzyskanych przez pracowników prowadzących zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku.

Tabela nr 4.

Rok	Doktoraty	Habilitacje	Tytuły profesora
2005	13 (1)	4 (1)	
2006	13 (2)		
2007	9	3	2
2008	14 (1)	4	1
2009	14	1	3
Razem	63 (4)	12 (1)	6

Na Wydziale Prawa i Administracji następuje wyraźny rozwój kadry naukowej, bowiem w ciągu ostatnich pięciu lat aż 63 osoby uzyskały stopień naukowy doktora, jednakże wśród nich tylko 4 osoby prowadzące zajęcia na ocenianym kierunku studiów. Stopień naukowy doktora habilitowanego uzyskało odpowiednio 12 osób, w tym tylko 1 osoba prowadząca zajęcia na ocenianym kierunku, zaś tytuł naukowy profesora uzyskało 6 osób. Kadra akademicka kierunku *zarządzanie* wymaga istotnego wsparcia. Podczas wizytacji Władze Uczelni poinformowały, iż ogłoszony został konkurs na stanowiska profesorów (wydział pozyskał dwa etaty), jednakże nie było zainteresowania podjęciem zatrudnienia na Wydziale.

Załącznik Nr 5 – Wykaz nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe.

2. Ocena wymagań dotyczących minimum kadrowego ocenianego kierunku:

- formalno-prawnych

W Dziale Kadr i Organizacji znajdują się aktualne oświadczenia wszystkich nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego na studiach pierwszego stopnia i drugiego stopnia na kierunku „*zarządzanie*” prowadzonym na Wydziale Prawa i Administracji, które zostały podpisane na początku roku akademickiego.

Wszystkie wskazane do minimum kadrowego osoby spełniają warunek określony w art. 9 pkt. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, tzn. stanowią minimum kadrowe nie więcej niż dwukrotnie, zgodnie z informacjami zawartymi w oświadczeniach nauczycieli akademickich.

Warunek określony w § 8 ust. 1 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 lipca 2006 r. w sprawie warunków, jakie muszą spełniać jednostki organizacyjne uczelni, aby prowadzić studia na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 144 poz. 1048), spełnią wszystkie wyżej wymienione osoby, tj. są zatrudnione w Uczelni na podstawie mianowania lub umowy o pracę, nie krócej niż od początku roku akademickiego.

Wszystkie wyżej wymienione osoby spełniają również warunek określony w § 8 ust. 3 ww. rozporządzenia, tj. przeprowadzą osobiście na kierunku „zarządzanie”, co najmniej 60 godzin zajęć dydaktycznych (pracownicy samodzielni) oraz co najmniej 90 godzin (doktorzy).

- merytorycznych,

Wykaz nauczycieli akademickich zgłoszonych do minimum kadrowego dla kierunku „zarządzanie” obejmuje 15 osób w tym:

- 1 profesora nauk ekonomicznych,
- 3 doktorów habilitowanych nauk ekonomicznych,
- 2 profesorów nauk prawnych,
- 2 doktorów habilitowanych nauk prawnych,
- 7 doktorów nauk ekonomicznych,

Zespół Oceniający biorąc pod uwagę: dorobek naukowy, obciążenia dydaktyczne oraz złożone przez pracowników oświadczenia do minimum kadrowego studiów pierwszego i drugiego stopnia zalicza:

- 8 profesorów i doktorów habilitowanych, w tym 5 posiadających dorobek naukowy w zakresie zarządzania (wobec wymaganych pięciu) i 3 posiadających dorobek naukowy z dziedziny związanej z kierunkiem *zarządzanie* (wobec wymaganego 1-go),
- 6 doktorów, w tym 4 posiadających dorobek naukowy z zakresu zarządzania (wobec wymaganych czterech) i 2 posiadających dorobek z dziedziny związanej z kierunkiem *zarządzanie* wobec wymaganych dwóch),

Zespół Oceniający nie zaliczył do minimum kadrowego jednej osoby ze stopniem naukowym doktora, bowiem w roku akademickim 2009/2010 przebywała na urlopie zdrowotnym.

Przedstawiony do minimum kadrowego zespół nauczycieli akademickich swoimi specjalnościami naukowymi pokrywa dość wąskie spektrum obszarów wiedzy kierunku zarządzanie.

Zespół Oceniający stwierdza, że Wydział Prawa i Administracji UAM w Poznaniu spełnia wymagania minimum kadrowego dla prowadzenia studiów pierwszego i drugiego stopnia na kierunku *zarządzanie* (na minimalnym poziomie) określone w rozporządzeniach Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 lipca 2006 r. w sprawie warunków, jakie muszą spełniać jednostki organizacyjne uczelni, aby prowadzić studia na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 144, poz. 1048, z późn. zm.).

3. Ocena spełnienia wymagań dotyczących relacji pomiędzy liczbą nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe a liczbą studentów.

Warunek dotyczący stosunku liczby nauczycieli akademickich, stanowiących minimum kadrowe dla kierunku „zarządzanie”, do liczby studentów na tym kierunku **jest spełniony** (nie może być mniejszy niż 1:180 - § 11 pkt 9 cytowanego wyżej rozporządzenia) i **wynosi 1:44** (616 studentów, 14 nauczycieli akademickich w minimum kadrowym). Relacja ta jest bardzo korzystna dla procesu dydaktycznego.

4. Ocena obsady zajęć dydaktycznych, w tym zgodności tematyki prowadzonych zajęć z posiadanym dorobkiem naukowym, a także dostępności nauczycieli akademickich, udziału wykładowców z zagranicy oraz praktyki gospodarczej i społecznej.

Obsada zajęć na ogół przestrzega zasady zgodności między specjalnością naukową nauczyciela akademickiego z zakresem merytorycznym przedmiotu. Zauważono jednak pewne uchybienia. Przedmiot makroekonomia oraz mikroekonomia prowadzony jest przez tę samą osobę, co nie służy dobrze procesowi dydaktycznemu. Oba te przedmioty obejmują bardzo obszerny zakres wiedzy i dla jakości procesu dydaktycznego powinny być prowadzone przez osoby specjalizujące się w każdym z tych przedmiotów z osobna. Taka tradycja, z uwagi na znaczenie obu przedmiotów na kierunkach o profilu ekonomicznym oraz stopniu ich trudności została także wypracowana na najlepszych polskich uczelniach ekonomicznych. Ponadto stwierdzono, iż znacząca część zajęć i to w widocznych dysproporcjach prowadzona jest przez adiunktów (około 400 – 600 godzin przypada na niektórych adiunktów), co może utrudniać ich rozwój naukowy. Niektórzy adiunkci prowadzą również zajęcia od 6 do 10 z różnych przedmiotów i czasami odległych od siebie tematycznie, a ponadto nie zawsze związanych ściśle z zakresem dorobku naukowego.

5. Opinie prezentowane przez nauczycieli akademickich w czasie spotkania z zespołem oceniającym.

W czasie wizytacji nie odbyło się spotkanie Zespołu Oceniającego z nauczycielami akademickimi kierunku (10-11.04.2010 r.), które ograniczyło się do rozmów z nauczycielami akademickimi, których zajęcia były hospitowane, a uzyskane dodatkowe opinie o funkcjonowaniu kierunku świadczą o trosce nauczycieli nad tym kierunkiem.

6. Ocena prowadzonej dokumentacji osobowej nauczycieli akademickich.

Wszystkie teczki osobowe pracowników są podzielone na części A, B i C. Sprawdzone teczki zawierają dokumenty zgromadzone w związku z ubieganiem się o zatrudnienie, dokumenty dotyczące nawiązania stosunku pracy oraz przebiegu zatrudnienia – zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 28 maja 1996 r. w sprawie zakresu prowadzenia przez pracodawców dokumentacji w sprawach związanych ze stosunkiem pracy oraz sposobu prowadzenia akt osobowych pracownika (Dz. U. Nr 62, poz. 286, z późn. zm.). Dokumenty te *nie* są ponumerowane. *Brak jest wykazu dokumentów. Prawie we wszystkich teczkach znajdują się aktualne zaświadczenia lekarskie, zaś nie wszyscy wskazani do minimum kadrowego nauczyciele akademicy odbyli szkolenia w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy.*

Ponadto, w teczkach znajdują się aneksy do aktów mianowania oraz umów o pracę, na mocy których dostosowano dokumenty dotyczące nawiązania stosunków pracy do brzmienia ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym, zgodnie z art. 264 ust. 8. Zawarto w nich informację o Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza jako podstawowym miejscu pracy w rozumieniu ustawy. W teczkach osobowych znajdują się również stosowne oświadczenia.

W aktualnie zawieranych umowach o pracę oraz aktach mianowania taka informacja również się znajduje.

Zespół Oceniający stwierdza, że Wydział Prawa i Administracji UAM w Poznaniu spełnia wymagania minimum kadrowego dla prowadzenia studiów pierwszego i drugiego stopnia na kierunku „zarządzanie”. Relacja między liczbą studentów a liczbą pracowników tworzących minimum kadrowe jest bardzo korzystna dla procesu dydaktycznego. Obsada zajęć powinna zostać zmodyfikowana tak by zapewnić zgodność między dorobkiem naukowym prowadzącego a zakresem merytorycznym prowadzonego przedmiotu.

Część V. Działalność naukowa i współpraca międzynarodowa

1. Ocena działalności naukowej, ze szczególnym uwzględnieniem badań związanych z ocenianym kierunkiem studiów, a także ich finansowania, uzyskiwanych grantów i systemu wspierania rozwoju własnej kadry. Ocena dorobku wydawniczego i wdrożeniowego. Nagrody za wyniki w pracy naukowej

Na Wydziale Prawa i Administracji UAM w Poznaniu prowadzone są prace badawcze w dziedzinie nauk ekonomicznych oraz w dyscyplinie nauki o zarządzaniu. W szczególności pracownicy naukowo-dydaktyczni Wydziału w ramach badań statutowych i własnych pracowali nad następującymi tematami związanymi z zakresem kierunku *zarządzanie* :

1. Rozwój przedsiębiorczości.
2. Rachunkowość zarządcza przedsiębiorstw.
3. Marketing globalny , umiędzynarodowienie biznesu.
4. Kreowanie przewag konkurencyjnych w warunkach nowej ekonomii.
5. Wprowadzanie na rynek nowych produktów.
6. Specjalizacja i konwergencja w handlu zagranicznym.

Efekty tych badań zostały opublikowane w następujących monografiach:

1. Globalizacja –wyzwania dla ekonomii i zarządzania Poznań 2008 UAM.
2. Polityka ekonomiczna jako czynnik kształtujący otoczenie biznesu Poznań 2009 UAM.
3. Polityka przedsiębiorstw w zakresie sprawozdawczości finansowej Poznań 2008.
4. Międzynarodowe stosunki gospodarcze Poznań 2009.

Ponadto, Wydział był współorganizatorem, we współpracy z urzędem Ochrony Konkurencji i Konsumentów, konferencji naukowej pt. „Konkurencja we współczesnej gospodarce” oraz konferencji pt. „Problemy konsumenckie w ujęciu interdyscyplinarnym”.

Pracownicy realizujący zajęcia na kierunku *zarządzanie* w latach 2007 - 2009 opublikowali:

- ☐ 75 rozdziałów w monografiach naukowych,
- ☐ 6 monografii,
- ☐ 24 artykuły o zasięgu krajowym w takich czasopismach jak: Ruch Prawniczy, Ekonomiczny, Socjologiczny, Współczesne zarządzanie, Statistics In Transition, Zeszyty Naukowe uczelni ekonomicznych i uniwersytetów polskich,
- ☐ 15 artykułów o zasięgu lokalnym.

Wydział wspiera rozwój naukowy kadry. Jedną z form wsparcia są granty katedralne wprowadzone od roku 2008. Kierownik katedry może przyznać grant na realizację projektu badawczego w wysokości od 8 do 20 tysięcy złotych w danym roku. Wysokość grantu zależy od osiągnięć naukowych pracownika, ilości publikacji. W ostatnich dwóch latach granty na dofinansowanie badań otrzymało 10 projektów o następującej tematyce:

- ☐ Kapitał intelektualny w gospodarce opartej na wiedzy,
- ☐ Absolwenci szkół wyższych na wielkopolskim rynku pracy,
- ☐ Zarządzanie procesami w działalności innowacyjnej przedsiębiorstwa,
- ☐ Cobranding jako forma współpracy przedsiębiorstw,
- ☐ Procesy i narzędzia dzielenia się wiedzą w organizacji,
- ☐ NewConnect na tle europejskich rynków alternatywnych,
- ☐ Instrumenty zarządzania we współczesnym przedsiębiorstwie,
- ☐ E-biznes, E-gospodarka,
- ☐ Gospodarka oparta na wiedzy jako element strategii Unii Europejskiej,
- ☐ Źródła przewagi konkurencyjnej gmin warunkującej rozwój gospodarki lokalnej .

Środki finansowe przeznaczone na badania statutowe pracowników kierunku *zarządzanie* są skromne i sięgają przeciętnie rocznie około 66 tysięcy złotych. Nie pozyskano innych, zewnętrznych źródeł finansowania działalności naukowej.

Zespół Oceniający stwierdza iż pracownicy konstytuujący kierunek *zarządzanie* prowadzą badania naukowe i publikują efekty tych badań. Tematyka badań mieści się w dziedzinie nauk ekonomicznych oraz również w dyscyplinie nauki o zarządzaniu. Zespół Oceniający uważa, iż prace naukowo-badawcze prowadzone w Katedrze Nauk Ekonomicznych oraz pracowników realizujących zajęcia na kierunku *zarządzanie* powinny w szerszy i bardziej wyrazisty sposób wiązać się z kanonem wiedzy tego kierunku studiów.

2. Ocena studenckiego ruchu naukowego, w tym działalności kół naukowych oraz udziału studentów w badaniach naukowych (z części studenckiej).

Na Wydziale Prawa i Administracji funkcjonuje 10 kół naukowych, Studencka Uniwersytecka Poradnia Prawna oraz Europejskie Stowarzyszenie Studentów Prawa ELSA Poznań. Obecni na spotkaniu studenci, nie wykazywali zainteresowania działalnością w istniejących kołach naukowych, ani założeniem nowego koła naukowego, jednakże fakt ten może być tłumaczony tym, iż byli to studenci studiów niestacjonarnych. Również udział studentów w badaniach naukowych nie jest wyraźnie nakreślony.

Przedstawiciel jednego z kół, z którym udało się porozmawiać stwierdził, iż koła naukowe i organizacje funkcjonujące na Wydziale mają zapewnione środki na działalność a współpraca z Władzami Uczelni i pracownikami naukowo-dydaktycznymi przebiega prawidłowo.

Załącznik Nr 6 – Działalność naukowa jednostki.

3. Ocena współpracy międzynarodowej, w tym wymiany studentów i kadry naukowo-dydaktycznej.

Współpraca międzynarodowa na Wydziale prowadzona jest zarówno w zakresie wymiany studentów, jak i projektów badawczych oraz dydaktycznych. W latach 2008-2009 na studia zagraniczne w ramach programu Erasmus wyjechało 17 studentów kierunku *zarządzanie*. Natomiast wydział gościł 14 studentów z innych państw wywodzących się z takich kierunków jak: Marketing, Marketing Managment, Business Administration. Aktualnie w roku akademickim 2009/2010 na kierunku *zarządzanie* studiuje na studiach I stopnia - 4 studentów zagranicznych (Kenia i Białoruś) oraz na studiach drugiego stopnia 2 studentów (Kenia i Białoruś).

Wydział w ramach programu Erasmus oferuje w procesie kształcenia 13 przedmiotów w języku angielskim dla studentów zagranicznych oraz polskich. Tematyka 11 wykładów jest wyraźnie związana z kanonem wiedzy kierunku *zarządzanie*. Dwa przedmioty dotyczą mikroekonomii i międzynarodowych stosunków ekonomicznych i finansowych. Studenci tego kierunku mają obowiązek zaliczenia trzech spośród oferowanych 13 przedmiotów. Są to: Principles of Marketing, Business Ethics, Global Marketing. Ponadto w ramach przedmiotu do wyboru dla studentów polskich oferowane są dwa przedmioty w języku angielskim umożliwiające studentom nabycie umiejętności w zakresie prezentacji i negocjacji. Są to: Commercial English oraz business Communication.

Interesującą inicjatywą wydziału jest oferta skierowana do studentów Uniwersytetu Pedagogicznego z Kazachstanu. Studenci w roku 2009 odbyli kurs zarządzania prowadzony przez pracowników Katedry Nauk Ekonomicznych z zakresu: marketingu, zarządzania, rachunkowości. Wykłady te prowadzone były w języku angielskim.

Projekty naukowe prowadzone są we współpracy z takimi uczelniami jak: Lamar University, Texas oraz University of Wyoming (USA), Uniwersytet w Kazachstanie. Tematyka projektów dotyczy rozwoju sektora MSP w Polsce i zarządzania strategicznego.

Prowadzone są również projekty dydaktyczne obejmujące wykłady gościnne profesorów Wydziału Prawa i Administracji w Norwich University, Northfield VT (USA), Uniwersytecie w Kazachstanie, Uniwersytecie w Genui na temat strategii korporacji, strategii biznesu. Pracownicy kierunku *zarządzanie* pełnią funkcje opiekunów naukowych zagranicznych stypendystów Polsko-Amerykańskiej Komisji Fulbreigta.

Załącznik Nr 7 – Wykaz tematów prac naukowych i dydaktycznych realizowanych wspólnie z ośrodkami zagranicznymi.

Wydział Prawa i Administracji, w tym pracownicy kierunku *zarządzanie* prowadzą badania naukowe i publikują efekty tych badań. Tematyka badań mieści się w dziedzinie nauk ekonomicznych oraz w dyscyplinie nauki o zarządzaniu. Środki przeznaczone na badania statutowe są skromne. Wydział realizuje współpracę międzynarodową poprzez wymianę studentów w ramach programu Erasmus, wspólne projekty naukowe w uczelniach zagranicznymi oraz gościnne wykłady z zakresu zarządzania w kilku znaczących uczelniach zagranicznych.

Część VI. Baza dydaktyczna

1. Ocena dostosowania bazy dydaktycznej, w tym sal wykładowych, pracowni i laboratoriów oraz ich wyposażenia, dostępu do komputerów i internetu, zasobów bibliotecznych do potrzeb naukowych i dydaktycznych ocenianego kierunku, a także dostosowania bazy do potrzeb osób niepełnosprawnych.

W chwili obecnej baza dydaktyczna Wydziału nie jest zadowalająca oraz nie spełnia wymogów studentów z niepełnosprawnościami. W przeciągu najbliższego roku zajęcia zaczną odbywać się w nowo budowanym obiekcie, który ma przejąć studentów Wydziału. Będzie to nowoczesny, duży budynek, który będzie spełniał wszelkie standardy. Pracownicy i studenci pomimo trudnych warunków lokalowych podkreślali korzystną lokalizację aktualnych obiektów dydaktycznych. W niewielkiej odległości od Wydziału znajdują się dworzec PKP, PKS, Domy Studenckie oraz centrum miasta. Obiekty sportowe są dobrze wyposażone i pozwalają na rozwój studentów w zakresie sportu i rekreacji. Mają do dyspozycji liczne sekcje AZS. Opinia studentów na temat obiektów dydaktycznych, socjalnych i sportowych, w tym ich wyposażenia jest pozytywna. Zaleceniem Zespołu dla Władz Uczelni, jest rozbudowa sieci bezprzewodowej na cały budynek Wydziału.

W chwili obecnej baza dydaktyczna Wydziału nie jest zadowalająca oraz nie spełnia wymogów studentów z niepełnosprawnościami. W przeciągu najbliższego roku zajęcia zaczną odbywać się w nowo budowanym obiekcie Wydziału.

Część VII. Sprawy studenckie

1. Ocena spraw studenckich, w tym działalności samorządu i organizacji studenckich oraz współpracy z władzami uczelni.

Samorząd Studentów UAM w ciągu całego roku akademickiego podejmuje liczne inicjatywy skierowane do studentów, takie jak Campus, Juwenalia, Otrzęsiny, a także doskonale wypełnia swoje obowiązki przewidziane przepisami prawa i zwyczajami akademickimi. Współpracuje z innymi samorządami oraz z wieloma organizacjami i instytucjami. Uczelnia wspiera prawidłowe wypełnianie jego ustawowych obowiązków, a także zapewnia odpowiednie warunki materialne i logistyczne do funkcjonowania Samorządu i organizacji studenckich, których działalność w Uczelni jest również bardzo szeroka.

Przedstawiciele studentów wchodzi w skład Senatu i Rady Wydziału w ilości określonej przepisami ustawy, a także mają możliwość aktywnego udziału w pracach tych gremiów. Studenci wchodzi również w skład komisji dyscyplinarnych, stypendialnych, senackich, wyborczych.

2. Ocena systemu opieki materialnej i socjalnej oferowanej studentom wizytowanej jednostki.

System pomocy materialnej jest transparentny, a uwagi do Regulaminu zostały opisane w innej części raportu.

Dla studentów, którzy osiągają wysokie wyniki w nauce a jednocześnie mający trudną sytuację materialną przyznawane są również w Uczelni stypendia Funduszu im. Rodziny Kulczyków. Ponadto Fundacja UAM wypłaca stypendia dla wyróżniających się studentów.

Uczelnia zwraca też dużą uwagę na zapewnienie jak najlepszych warunków do studiowania osób z niepełnosprawnościami, pomimo wspomnianych niedogodności. Aktywnie działa Zrzeszenie Studentów Niepełnosprawnych UAM „Ad Astra”. Powołany również został Pełnomocnik Rektora ds. Studentów Niepełnosprawnych UAM.

3. Opinie studentów prezentowane w czasie spotkania z zespołem oceniającym.

Spotkanie ze studentami zostało zorganizowane w czasie zajęć dydaktycznych. Wzięło w nim udział około 30 studentów niestacjonarnego kierunku *zarządzanie*.

W kwestii opinii o kierunku studiów oraz czynników decyzji o wyborze uczelni, studenci reprezentowali stanowisko, iż głównym powodem wyboru UAM była świadomość jakości oferowanego kształcenia oraz bardzo dobrej kadry naukowo-dydaktycznej. W chwili obecnej studenci są zadowoleni z kształcenia na wizytowanym kierunku, jednak podkreślili, iż ich zdaniem program studiów powinien zawierać więcej przedmiotów o treściach bezpośrednio związanych z profilem kształcenia, a mniej przedmiotów ogólnych. Wielu studentów przyznaje jednak, iż wybrali UAM, gdyż nie zostali przyjęcia na studia na kierunku *zarządzanie* w UE w Poznaniu.

Studenci zaznaczyli, że nauczyciele bardzo chętnie współpracują ze studentami, doskonale wypełniają swoją rolę jako dydaktycy. Chwalili życzliwość większości nauczycieli akademickich oraz dobry kontakt z nimi.

Znajomość procedur przyznawania świadczeń pomocy materialnej przez studentów obecnych na spotkaniu była duża. W opinii studentów kierunku dostęp do informacji związanych z pomocą materialną jest zadowalający, a sam proces przyznawania świadczeń jasny i uczciwy. Studenci nie mieli żadnych zastrzeżeń do systemu pobierania opłat związanych z procesem kształcenia w Uczelni. Stwierdzili, iż pieniądze, które płacą za uzyskaną wiedzę są jej jak najbardziej warte.

Wiedza o działalności Samorządu jest wśród studentów kierunku bardzo niska. Nie mają oni świadomości w zakresie struktury samorządu i możliwości działania w jego organach, a także roli, jaką pełni i zadań, jakie na bieżąco realizuje. Nie są też zainteresowani aktywnością, co tłumaczą licznymi obowiązkami jak praca lub drugi kierunek studiów.

Wymagania w zakresie działalności studenckiej są spełnione w stopniu wyróżniającym. Należy przede wszystkim pochwalić bardzo aktywną działalność Samorządu.

System opieki materialnej i socjalnej funkcjonuje w sposób prawidłowy. W tej materii należy także pochwalić działania Uczelni skierowane do osób z niepełnosprawnościami.

Podsumowując opinie studentów zaprezentowane we wszystkich częściach raportu, można stwierdzić, iż zdania studentów kierunku są podzielone, jednak większość kluczowych dla nich działań, które podejmuje Uczelnia, przyjmują z zadowoleniem.

Część VIII. Dokumentacja toku studiów

Dokumentacja przebiegu studiów prowadzona jest w Dziale Nauczania oraz w Dziekanacie Wydziału.

W trakcie kontroli dokumentacji zostały sprawdzone:teczki osobowe studentów i absolwentów, karty okresowych osiągnięć studenta, protokoły egzaminacyjne.

Album studentów – prowadzony jest w centralnie w formie elektronicznej dla całej Uczelni przez Dziekanat - zgodnie z przepisami § 9 ust. 3 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2006 r. w sprawie dokumentacji przebiegu studiów (Dz. U. Nr 224, poz. 1634).

Księga dyplomów - prowadzona jest centralnie w dla całej Uczelni. Potwierdzenie odbioru dyplomu znajduje się w teczce absolwenta.

Protokoły egzaminacyjne prowadzone są na ogół prawidłowo. *Wskazane byłoby jednakże podpisywanie ocen przy każdym nazwisku.*

Indeksy – prowadzone są prawidłowo.

Karty okresowych osiągnięć studenta – prowadzone są prawidłowo. *Wskazane jest uzupełnienie zaliczenia semestru/roku o imienną pieczęć osoby tego zaliczenia dokonującej.*

Teczki osobowe studentów

W teczkach osób nowo przyjętych znajdują się: oryginał lub odpis świadectwa dojrzałości, ankietę osobową studenta, poświadczona fotokopia dowodu osobistego lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość, aktualna fotografia kandydata, podpisany przez studenta akt ślubowania, karty okresowych osiągnięć studenta, dokumentacja z postępowania kwalifikacyjnego przy przyjęciu na studia, ***kserokopia na nie kopia*** decyzji o przyjęciu oraz potwierdzenie odbioru tej decyzji, a także potwierdzenie odbioru indeksu i legitymacji. *W decyzji o przyjęciu na studia nie powinno stosować się określeń niezgodnych z ustawą, bowiem aktualnie studia prowadzone są w formie stacjonarnej lub niestacjonarnej, zaś na Wydziale stosuje się zapis „studia niestacjonarne zaoczne.*

W aktach studentów, którzy otrzymali zgodę na powtarzanie roku, a także osób przeniesionych znajdują się kopie decyzji w tych sprawach. Jedynie w przypadku osób, które otrzymały zgodę na wznowienie studiów brak było kopii tych decyzji. *Zwraca się uwagę na fakt, iż w przypadku, gdy decyzję w sprawie skreślenia z listy studentów podejmuje Dziekan, zgodnie z pouczeniem zawartym w tej decyzji, zgodę na wznowienie studiów podejmuje Rektor, a nie jak to jest w przypadku Wydziału – Kierownik Studium.*

Skreślenia dokonywane są przez Dziekana, co jest zgodne z art. 190 ust. 1 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365, z późn. zm.). *Wskazane jest doprecyzowanie tej decyzji, bowiem nie wynika z niej z którego roku, poziomu i trybu studiów osoba została skreślona z listy studentów. W dokumentacji znajduje się potwierdzenie odbioru tej decyzji.*

W teczkach absolwentów znajdują się: praca dyplomowa, recenzje pracy dyplomowej, protokół egzaminu dyplomowego, dyplom ukończenia studiów - egzemplarz do akt oraz suplement. W dokumentacji znajduje się potwierdzenie odbioru dyplomu, jego odpisu i suplementu.

W Suplementach do dyplomu wskazane jest skorygowanie następujących zapisów:

- w pkt. II ust. 4 i 5 - zgodnie z ustawą z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym, określenie uczelni jako publicznej szkoły wyższej, a nie jak jest to aktualnie wpisywane „państwowa wyższa uczelnia”;
- w pkt. IV ust. 2 - standardy kształcenia - podaje się nieprawidłową podstawę prawną tych standardów, a mianowicie „...standardy nauczania zgodne z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 13 czerwca 2003 r. ...”, podczas gdy przywołane rozporządzenie jest jedynie zmianą do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 18 kwietnia 2002 r. w sprawie określenia standardów nauczania dla poszczególnych kierunków studiów i poziomów kształcenia (Dz. U. Nr 116, poz. 1004, z późn. zm.).

Analiza dokumentacji dotyczącej toku studiów pozwala na stwierdzenie, iż jest ona prowadzona na ogół w sposób prawidłowy. Wskazane jest jedynie dokonanie wyżej wskazanych korekt.

Część IX. Podsumowanie.

1. Ocena spełnienia standardów jakości kształcenia.

Tabela nr 5.

Część raportu	Nazwa standardu	Ocena spełnienia standardów				
		wyróżniająco	w pełni	znaczaco	częściowo	niedostatecznie
Cz. II	Struktura kwalifikacji absolwenta			X		
Cz. II	Plany studiów i programy nauczania			X		
Cz. IV	Kadra naukowo-dydaktyczna			X		
Cz. II	Efekty kształcenia			X		
Cz. V	Badania naukowe			X		
Cz. III	Wewnętrzny system zapewnienia jakości			X		
Cz. VI	Baza dydaktyczna				X	
Cz. I, VII	Sprawy studenckie		X			
Cz. I, IV, VIII	Kultura prawna uczelni i jednostki		X			
Cz. I, II, III	Kontakty z otoczeniem		X			
Cz. II, V	Poziom umiędzynarodowienia			X		

Przedstawiony do minimum kadrowego zespół nauczycieli akademickich tworzy dość wąskie specjalności naukowe i nie pokrywa pełnego spektrum obszarów wiedzy kierunku z *zarządzanie*. Dlatego należałoby wzmocnić kadrę o dodatkowych specjalistów z zarządzania.

Uwzględniając rzeczywisty stan studentów na poszczególnych latach, należy stwierdzić ich niewielką liczbę. Oznacza to, że należy zadbać o wzrost popularności tego kierunku studiów na Uniwersytecie. Zainteresowania kierunkiem *zarządzania* można zwiększyć oferując unikatowe specjalności, wówczas perspektywy dla tego kierunku będą bardziej obiecujące.

W odpowiedzi na raport z wizytacji Władze Uczelni zadeklarowały usunięcie wskazanych nieprawidłowości.